

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrto leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gold. 20 kr., za četrto leta 1 gld. 15 kr.

V Ljubljani v sredo 5. julija 1871.

O b s e g: Kako bi se pospešiti dala čbeloreja, in pa nekaj brez zamere o Metelkovih ustanovah. — Krompirjevca velika vrednost. Rusovski lan. — Okrožnica vsem županijam na Kranjskem. — Bivša pariška komuna in socializem. (Dalje.) — Sv. Katarina (pesem). — Dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Kako bi se pospešiti dala čbeloreja, in pa nekaj brez zamere o Metelkovih ustanovah.

Iz Dolenskega 27. rož. L.

Marsikaj se je že pisalo o povzdigi domače čbeloreje, in mnogo se je svetovalo, kako da bi se zbudila večja vnema za to koristno reč. Kakor je podoba, pridemo znabiti tudi enkrat do čbelarskega društva. Bog daj!

Naj tudi jez povem svoje misli, kako bi se lahko marsikaj za čbelorejo storilo, kako bi se prosti kmet lahko za-njo vnel in še marsikter star, pa marsikter nespameten čbelar, pametno podučil.

V vsakem kraji se nahaja kolikor toliko čbelarjev; al sila malo jih je, ki čbelorejo dobro razumejo, večidel se drže še starih navad in vraž, natura čbelja jim je neznana. Mislim, da tu bi zopet ljudski učitelji lahko veliko storili in koristili s pravim izgledom in besedo. Sam sem se prepričal, če tudi naš kmet ne posluša gospôškega človeka preveč zaupljivo in verno, ako mu o kmetijstvu govori, vendar se kmečki čbelar ne brani poduka, temuč pravo veselje ima kramljati o ljubih čbelicah, in rad sliši o novih iznajdbah. Imel sem več let navado podučevati bolj odraslo mladino v čbeloreji; ker pa otroci kaj mikavnega radi tudi doma povedó, zato se je kmalu oglasil tudi kak stareji čbelorejec pri meni prašaje me za svet, kakoršnega je ravn opotrebotal. Ker sem vsakemu rad postregel, kar in kolikor sem znal, zato sem se kmalu seznanil skoraj da z vsemi čbelorejci kraja, in posrečilo se mi je marsiktero staro, čbeloreji škodljivo vražo ali navado odpraviti, in odpreti svojim ljudém oči. Poskusil sem tudi sosede seznaniti z Dzierzonovimi panjovi, ktere sem, ker mi zmirom nekaj soldov do goldinarja manjka, sam delal, kolikor sem s slabim orodjem najbolje mogel. Ta naprava se je vsakemu dopadla, posebno zato, ker se satovje lahko povoljno ven jemlje, pa se tudi stara matica lahko z mlado zamenja. Al da, kdor ima Dzierzonake, tudi lahko roje povoljno dela, to mojim prijateljem ni hotelo prav v glavo; le škoda, da mi je osoda zabranila pokazati jim to djansko.

Skusil sem tedaj, da g. učitelji tudi tu lahko našemu narodu mnogo koristijo, posebno, ker vem, da jim po večem delu dobre volje ne manjka; če pa temu ali unemu manjka izurjenosti, si jo pa s trudom in skrbjo tudi pridobi. Al nekaj je, kar večidel odvraca učitelje od tega posla, česar pa niso sami krivi, in to je pomanjkanje potrebnega denarja. Naše plače so

še zmirom take, da nam ne ostaja čez vsakdanje potrebe nič; srečen je še, kdor gladko izleze, da mu ne priraste strašni rep. Vendar pa potrebuje čbelar, kakoršen bi moral učitelj biti, čednega in priličnega čbelnjaka, Dzierzonovih uljev in še mnogo družega orodja; to vse pa stane denarja. Posebno pa je težko začeti s prazno roko.

Gledé na te ovire, in pa na korist, ki bi izhajala iz umne čbeloreje, naj bi se dala pridnim in umnim čbelorejcem učiteljem, denarna podpora; gotovo bi denar ne bil zavržen. Vendar pa še enkrat rečem: pridnim in umnim, če ne, je denar zgubljen, kakor je mnogokrat zgubljen denar Metelkovih ustanov. Pri takih rečeh se nikakor ne bi smelo gledati na prijatelje, ki za tega ali onega prosijo, ali drugače na ljubljence, temuč na delo in voljo.

Ker sem ravno Metelkove ustanove v misel vzal, naj še nekaj povem, če tudi znabiti ne bo komu drago. Ko je lansko leto nekdo prav odkritosrčno povedal v „Učit. Tov.“ svoje misli o delitvi ustanov in zaslugah obdarjenih gospodov, je neki pošten in odkritosrčen učitelj na meji hrvaški, mislé, da dopisnik na njega meri, rekel svojim prijateljem: „Jez že ne vem, zakaj so mi dali teh 40 gold.; zaslužil jih nisem, samo to vem“. In ko je potem obiskaje nekega kočevskega soseda (tudi ta je namreč enkrat prav po nedolžnem dobil 40 gold.), posebno ker tudi o slovenščini v njegovi šoli ne duha ne sluha ni, in tako je še nekaj zaslugopolnih tovaršev podražil z besedami: „Ti, v „Tov.“ naju nekdo dobro podaja“, se je kočevski Slovenec odrezal: „Ich bin aber doch ein Oekonom“. Tedaj, če mož posadi 7 divjakov, in zredi dva trohnela cepca, vendar pa pridno krompir sadi itd., je že zaslužil za sadjerejo in slovenščino lepo darilce!! Precej po dopisu v „Uč. Tov.“ sem mislil pridjati tudi jez nektere opazke; naj mi tedaj „Novice“ ne odrečejo prostorčka zdaj, ker so me ravno misli na to zopet napeljale. Povedati bi imel še več takih prigodbic, pa naj danes zadostuje to.

Gospodarske skušnje.

Krompirjevca velika vrednost. Rusovski lan. *)

V 29. listu lanskih „Novic“ je bila popisana velika vrednost krompirjevca (krompirjevega perja) kot

*) Hvala lepa za to poročilo, kajti le tako, da nam naši gospodarji naznanjajo svoje skušnje, moremo zvedeti, ali so sveti, ki jih „Novice“ dajejo našim gospodarjem, dobri ali ne, in da potem to, kar se potrudi za dobro, posnemajo tudi drugi.